

Yaratıcı Drama Yönteminin Etkisine İlişkin Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yaratıcı Drama Yönteminin Etkisine İlişkin Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32846>

Özet

Yaratıcı Drama Yönteminin Etkisine İlişkin Tutum Ölçeği, öğretmenlerin yaratıcı drama yönteminin eğitim-öğretim süreçleri üzerindeki potansiyel etkilerine yönelik mevcut tutumların sistematik olarak ölçmek amacıyla 2019 yılında geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçek, 28 maddeden ve iki ana faktörden oluşmaktadır. Bu faktörler, öğretmenin kendisi ve öğretim/öğrenme sürecine ilişkin tutumları ile öğrencilere olan etkilerine ilişkin tutumları kapsamaktadır. Yapılan geçerlik ve güvenirlik çalışmaları, ölçeğin Türkçe öğretmenleri örnekleminde yüksek düzeyde güvenilir ve yapı geçerliğine sahip olduğunu göstermiştir. Ölçek, eğitim bilimleri ve öğretmen yetiştirme alanlarında araştırma yapmak isteyen akademisyenler için önemli bir kaynak sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Yaratıcı Drama, Tutum Ölçeği, Öğretmen Tutumları, Geçerlik, Güvenirlik, Eğitim Psikolojisi, Doğrulayıcı Faktör Analizi.

Yazarlar

Bahadır Gülbahar, M. Saylan

Amaç

Ölçeğin temel amacı, görev yapmakta olan öğretmenlerin, eğitim süreçlerinde kullanılan Yaratıcı Drama yönteminin etkilerine yönelik sahip oldukları duygusal, bilişsel ve davranışsal eğilimleri yani tutumları belirlemektir. Bu tutumların belirlenmesi, yaratıcı drama yönteminin eğitim programlarına entegrasyonu ve öğretmenlerin bu yönetime adaptasyon düzeyleri hakkında önemli veriler sunmaktadır.

Geliştirme çalışması, özellikle Türkçe öğretmenlerinin perspektifinden yaratıcı drama yönteminin öğrenme ortamı, öğrenci gelişimi ve öğretmenin mesleki yeterliliği üzerindeki potansiyelini değerlendirmeyi hedeflemiştir. Bu sayede, öğretmen eğitimlerinde yaratıcı drama yönteminin yaygınlaştırılmasına yönelik stratejiler geliştirilebilir.

Yapı

Yaratıcı Drama Yönteminin Etkisine İlişkin Tutum Ölçeği, yaratıcı drama yönteminin eğitimsel etkilerine yönelik tutumu ölçen iki temel alt boyuttan oluşan kuramsal bir yapıya sahiptir. Bu yapı, hem öğretim/öğrenme sürecine ve öğretime yönelik etkileri hem de öğrencilerin gelişimine yönelik etkileri ayrı ayrı ele almaktadır.

Ölçeğin yapısal modeli, toplam 28 maddeden oluşmaktadır ve bu maddeler iki faktöre ayrılmıştır: 1) Öğretmen ve Öğretme/Öğrenme Sürecine Etkisine İlişkin Tutum (12 madde) ve 2) Öğrencilere Etkisine İlişkin Tutum (16 madde). Bu ikili yapı, ölçeğin hem pedagojik hem de öğrenci merkezli etkileri kapsamlı bir şekilde değerlendirmesini sağlamaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliği, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak titizlikle test edilmiştir. Başlangıçta AFA ile tanımlanan iki faktörlü 28 maddelik yapı, asıl uygulama aşamasında 207 Türkçe öğretmeninden toplanan veriler üzerinden Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile doğrulanmıştır.

DFA modeli incelemeleri sonucunda, kurulan iki faktörlü ve 28 maddelik yapının verilerle uyumlu olduğu tespit edilmiştir. Maddelerin faktör yükleri ve uyumların gösteren t istatistikleri incelendiğinde, tüm maddelerin $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür. Bu sonuç, her bir maddenin ait olduğu faktör ile yüksek düzeyde uyumlu olduğunu ve ölçeğin yapısal bütünlüğünün korunduğunu kanıtlamaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenirliliği, Cronbach's Alpha katsayısı hesaplanarak belirlenmiştir. Elde edilen katsayılar, ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir.

Birinci faktör olan "Öğretmen ve Öğretme/Öğrenme Sürecine Etkisine İlişkin Tutum" faktörüne ait güvenirlik katsayısı: **0,90**.

İkinci faktör olan "Öğrencilere Etkisine İlişkin Tutum" alt faktörüne ait güvenirlik katsayısı: **0,95**.

Ölçeğin geneline ait güvenirlik katsayısı: **0,95**.

Bu yüksek güvenirlik katsayıları (özellikle 0.90 ve üzeri), ölçeğin tutarlı sonuçlar ürettiğini ve farklı uygulamalarda kararlı ve koruyucu bir izaret etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme sürecinde, veri yapısının tanımlamak amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmış ve 28 maddelik iki faktörlü bir yapıya ulaşılmıştır. Bu yapı, öğretmenlerin yaratıcı dramaya ilişkin tutumlarının iki temel boyutta toplandığını göstermiştir.

Daha sonra bu teorik yapıyı doğrulamak amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) gerçekleştirilmiştir. DFA sonuçları, maddelerin faktörlerle olan uyumunun istatistiksel olarak anlamlı olduğunu (t istatistikleri $p < 0,05$) ve iki faktörlü modelin örneklem verileriyle mükemmel bir uyum sergilediğini kanıtlamıştır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Tutum Ölçeği)

Format: 5'li Likert Ölçeği

Derecelendirme: 1= Kesinlikle Katılmıyorum, 2= Katılmıyorum, 3= Kararsızım, 4= Katılıyorum, 5= Kesinlikle Katılıyorum.

Kullanılabilir Dil: Türkçe

Hedef Popülasyon Grubu: Öğretmenler

Yaş Grubu: Yetişkin (Çalışan öğretmenler)

Popülasyon Detayları: Geçerlik ve güvenirlik çalışması, Türkiye'de görev yapan 207 Türkçe öğretmeni üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli tutum envanteri.

Anahtar Kelimeler

Eğitimde Drama, Öğretmen Yeterliliği, Tutum Ölçümü, Psikometrik Özellikler, Faktör Yapısı, Likert Ölçeği, Ölçek Geliştirme.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Bahadır Gülbahar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: bahadorgulbahar@hotmail.com

Yazın Adresi: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2019

İzinler ve Kullanım Ücreti: Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı için sorumlu yazar Bahadır Gülbahar ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi önerilir.

Ölçeğin orijinal tam metin yayına ve PDF dosyasına araştırmadaki bağlantılardan erişilebilir.

Orijinal makale bağlantısı: kongre.akademikiletisim.com

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: yaratıcı-drama-yonteminin-etkisine-iliskin-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Gülbahar, B. ve Saylan, M. (2019). Yaratıcı Drama Yönteminin Etkisine İlişkin Tutum Ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. III. Uluslararası Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Sempozyumu Tam Metin Kitabı içinde (s.168-195). Nevşehir, İstanbul.

Yaratıcı Drama Yönteminin Etkisine İlişkin Tutum Ölçeği Maddeleri

Ölçek toplam 28 maddeden oluşmaktadır ve maddeler, öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine yönelik tutumları ölçen iki temel alt faktör altında toplanmıştır:

Faktör 1: Öğretmen ve Öğretme/Öğrenme Sürecine Etkisine İlişkin Tutum (12 madde)

Faktör 2: Öğrencilere Etkisine İlişkin Tutum (16 madde)

Bu maddeler, katılımcılar tarafından 5'li Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullanılarak yanıtlanmaktadır (1= kesinlikle katılmıyorum, 5= kesinlikle katılıyorum).